

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 14. (149) szám. 2014. augusztus 2.

EZ VOLT JÚLIUS FOLYAMÁN

Fontosabb események, rendezvények

2014. július 4. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Kara tanévzáró és diplomaosztó ünnepséget tartott a rektori hivatal nagytermében.

2014. július 4. A Beregszászi Bandurovics Jaroslava Népi Ukrán Színház a második helyet nyerte el a már hagyományos XIX. Hypanistól Borisphegig országos színházfesztiválon.

2014. július 4. *Párbeszéd* címmel rendezett fotókiállítást a Kárpátaljai Fotóművészek Szövetsége a Kárpátalja Megyei Múzeum és a Kárpátalja Megyei Állami Közigazgatási Hivatal támogatásával.

2014. július 5. Az 1997-ben Mezőkövesden alakult Magyar Szó Kárpátalján Alapítván (elnöke **dr. Pető József**) elismerésben részesítette azokat a magyartanárokat, akik eredményes munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy Kárpátalján a magyar szó, a magyar kultúra, a hagyományok még tisztábban, még erőteljesebben tovább éljenek. A díjazottak: **Braun Éva, Szeles Emma, Czébely Lajos, Gazda Erzsébet, Gulácsy Éva, Hidi Csilla, Huszti-Kacsur Andrea, Iván Éva, Jánosi Terézia, Katona-Mironova Berta, Kelemen Klára, Király Katalin, Kiss Zsuzsanna, Kovács András, Mészáros Györgyi, Perduk-Lator Ilona, Szabó Gabriella, Szántó Edit, Tóth Margit, Zékány Krisztina.** Az ünnepségre Ungváron, a Nemzetiségek Házában került sor.

2014. július 6–13. Tiszapéterfalván a KMPSZ szervezésében lezajlott a XIX. Kárpátaljai Népzene, Néptánc, Kézműves Tábor. Közreműködött többek között Pál István „Szalonna” és zenekarának tagjai.

2014. július 6. A Kijevhez tartozó Pirohivban található ukrán szabadtéri néprajzi múzeumban mutatták be a kárpátaljai Pilipecről (Fülöpfalva) származó vízimalmot.

2014. július 7. Ünnepelesen átadták beregszászban a Pásztor Ferenc Közösségi Ház tetőterében elkészült plébániai helyiségeket.

2014. július 6–13. Természetvédelmi Természetismereti Sátortábor volt a Nagyberegri Református Líceum területén.

2014. július 7. „Mit bír el egy novell?” Ez volt a témája – **Csordás László** elnökletével megtartott – Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) műhelymunkájának.

2014. július 9–17. A Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület és a Lakiteleki Népfőiskolai Alapítvány jóvoltából 39 fős csoport töltött 9 felejthetetlen napot a Lakiteleki Népfőiskolán. A tábor célja a nemzeti értékek előtérbe helyezése, a magyarság szellemi és tárgyi kultúrájának átadása a tanulóknak.

2014. július 10. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanévzáró és diplomaosztó ünnepséget szervezett a beregszászi református templomban.

2014. július 10-én Sepsiszentgyörgyön folytatódott a VII. Református Világtalálkozó, ahol egész alakos szobrot állítottak a nagy reformátornak, Kálvin Jánosnak. Kárpátalját népes küldötség képviselte.

2014. július 13. A Derceni Református Egyház jó hangulatú családi napot bonyolított le a községben.

2014. július 13. Ismét sor került Rákóczi népeinek találkozájára a tiszabecsi csatának emléket állító Turul-emlékműnél.

2014. július 13. A Pro Cultura Subcarpathica, a Kárpátaljai Magyar Vállalkozók Szövetsége és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség szervezésében a péterfalvai Vidámpark területén megtartották a III. KurucFeszt fesztivált és népművészeti kiállítást.

2014. július 14–19. Mikes Kelemen Hagyományörző Alkotótábor rendeztek a Karácscfalvai Sztójka Sándor Görög Katolikus Líceum területén a KMPSZ szervezésében.

2014. július 17. „Többség nemzet és a kisebbség” témakörben tartották meg a *Doktorandusz esték* negyedik felvonását a beregszászi főiskolában. A negyedik alkalom több szempontból is rendhagyó volt. Ezúttal a Magyarországról érkezett előadók a médiában dolgozó szakemberek: **Galán Angéla** (műsorvezető, televíziós újságíró) és **Zámborszki Ákos** (filmrendező), a *Szomszédaink, a magyarok* című dokumentumfilm-sorozat szerzői. A film az Erdélyben, Vajdaságban és Felvidéken élő többség és a magyar kisebbség viszonyáról szól. Most a szlovákiai részt mutatták be, amely hűen tükrözi, hogy 2013–14-ben hogyan vélekednek a szlovák nemzetiségűek a velük együtt élő magyarokról. Így bemutatóval egybekötött beszélgetést tartottak a külhoni magyarság helyzetéről. A Doktorandusz esték szervezője volt a Momentum Doctorandus, a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet és a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetsége.

2014. július 19. Az ötödik Odesszai Nemzetközi Filmfesztivál díjazottjai között kárpátaljai film is van. A Nemzetközi Filmszövetség fődíját **Leszja Kordonec** *A valóság helyesbítése* című művének ítelték oda. **Leszja Kordonec** a Beregszászi járásban található Balázsér szülőtte, az Ungvári Nemzeti Egyetem germanisztika szakán szerzett diplomát, majd a zürichi egyetemen nyert képesítést.

2014. július 21–26. A Nagyberegi Református Líceumban sor került az immár 19. alkalommal megrendezett anyanyelvi Irka-táborra.

2014. július 24. A Nemzeti Művelődési Intézetben rendezte meg a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal idei első tanácskozását. Az eszme- és tapasztalatcserében a Kerekasztalt létrehozó külhoni magyar közművelődési intézetek vezetői és fiatal munkatársaik mellett részt vett Beke Márton, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közművelődési Főosztályának vezetője, munkatársai és Polyák Albert, a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai igazgatója, illetve munkatársai. Az értekezleten a kulturális együttműködés egyes stratégiai elemei kerültek a középpontba.

A résztvevők a munkamegbeszélés során kiemelten foglalkoztak a közösségfejlesztés és a kreatív megismerő közösségi tevékenység módszereinek fejlesztésével. A megbeszélésen többek között szó esett a képzésszervezés szükségességéről – felsőfokú posztgraduális és középfokú képzésekről az intézetek munkatársai, illetve regionális képzésekről a civil szervezetek vezetői, munkatársai számára.

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Zubánics László elnök és Sipos Attila képviselték a tanácskozáson.

2014. július 24–28. „Egymással–egymásért” testvértelepülési találkozóra került sor a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Berekfürdő községben, ahol valamennyi testvértelepülés, köztük Tiszapéterfalva népes számú küldöttséggel képviseltette magát. A küldöttségek képviselői július 26-án részt vettek a Kenderesen a Magyarok Kenyere program keretében megtartott ünnepségen, ahol ünnepi felvonulást követően áldották meg a megyéből, illetve a határon túlról érkezett adományokat. A Magyarok Kenyere programba a Tiszapéterfalva község területén működő gazdák is eljuttatták búzájukat az erdélyi Csíkszentkirály, a délvidéki Lukácsfalva, a felvidéki Krasznahorkaváralja, illetve az anyaországi Berekfürdő és Zalakormár mellett. Július 26-án a kultúráé volt a főszerep, majd vasárnap a gasztronómia is

bemutatkozott. A tiszapéterfalvai csapat (főszakács Veres Csaba) finom borccsal kedveskedett a vendégeknek, amelyet jól kiegészített a felvidéki juhtúrós sztrapacska, illetve a zalai krumplis dödölle csülökpörkölttel. A jó hangulatú programot vasárnap Rúza Magdi koncertje zárta. A programokon részt vett Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2014. július 25. Második alkalommal rendezte meg Hagyományőrző Gasztronómiai Napját a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Halábori Alapszervezete a falu központjában lévő parkban.

2014. július 25. A magyar gasztronómia különlegességei, a magyar kultúráé és a hungarikumoké volt a főszerep a szegedi Tisza Expo Rendezvényszolgáltató Kft. most második alkalommal megrendezett Kárpátok Kincsei II. Magyar Termékek Fesztiválja címet viselő, nagyszabású, termékbemutatóval és vásárral, kulturális programokkal egybekötött fesztiválján Debrecenben. A rendezvényen Kárpátalját a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület képviselte.

2014. július 26. – 27. A MÉKK ismét megszervezte Tiszabökényben a Munkácsy Mihály Alkotótáborát a Péterfalvai Képtár állományának gyarapítása érdekében.

2014. július 26. A KVVIT ismét műhelytalálkozót szervezett a beregszászi Európa-Magyar Házban.

2014. július 28. – augusztus 2. Nagyberegi népzenei és néptánc-tábor zajlott le a Nagyberegi Református Líceum – Nagybereg területén a KMPSZ szervezésében.

2014. július 28. – augusztus 2. kezdő képzőművészeknek az idén is megrendezték a Jankovics Mária Alkotótáborát Beregszászban a KMPSZ szervezésében.

2014. július folyamán. Kárpátalján művészi alkotótáborok, író-olvasó találkozók, könyv és Együtt-bemutatók, kiállítások zajlottak le.

*Kárpátalján tartottak népzenei-néptáncos mesterkurzust helyi pedagógusoknak magyar szakemberek. Egyikük, **Pál István** „Szalonna” népzeneész az MTI-nek arról beszélt, hogyan próbálják meg életre kelteni a táncműzsgalmat és a magyar népzeneét az Erdős-Kárpátok tövében.

*Erőteljesebb kontrollnak veti alá az Ukrajnába beáramló orosz filmeket és könyveket a jövőben Kijev.

*A Kárpátaljai Fotóművészek Szövetségének kezdeményezésére Nagyváradról Ungvárra érkezett a Párbeszéd című fotókiállítás, amelyet a Kárpátaljai Helytörténeti Múzeumban tekinthetnek meg az érdeklődők. A fotókiállítást **Tóth István**, a Romániai Fotóművészek Szövetségének elnöke, az Euro Foto Art egyesület igazgatója, a *Nuruful* nagyváradai fotóklub vezetője nyitotta meg. A rendezvényen 49 fotót állítottak ki, amelyet az Euro Foto Art egyesület fotóművészei készítettek.

*A hagyományokhoz híven kéthavonta, júliusban jelent meg az *Együtt* című folyóirat idei harmadik száma.

*A Kárpátaljai Megyei Filharmóniában a 67. koncertévad zárásaként nagyszerű zenekari koncertet adott **Bernáth Ferenc** gitárművész-zeneszerző a Kárpátaljai Megyei Filharmónia szimfonikus zenekarával, melyet Viktória **Szvaljavcsik-Canyko** vezényelt.

* Táncházat szervezett a Csapi KMKSZ-nyugdíjasklub a helyi KMKSZ-alapszervezet és a Kárpátaljai Népfőiskolai Mozgalom támogatásával. A táncházban a Csipkés együttes húzta a talpalávalót, a táncokat pedig **Váradai Enikő** és **Jakab István** tanította.

***Olekszandr Havros** Erdélyi Béláról szóló műve nyerte az ungvári drámaíró versenyt.

*A Kárpátaljai Nyári Kölcsey Pedagógusakadémia első turnusát a dráma-, illetve a zenepedagógusok számára rendezte meg a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség a Rákóczi-főiskolán.

*Napirendre tűzte a magyarok és németek elleni megtorlásokat elítélő határozati javaslatot – **Gajdos István** képviselő javaslatára - az ukrán törvényhozás.

*A kisebbségeket képviselő honatyák – **Gajdos István, Ion Popescu, Anton Kissze, Ivan Busko** – bírálták az államfő által aláírt az új ukrainai felsőoktatási törvényt. **Gajdos István** képviselő szerint az új törvény pluszai, hogy a független tudásfelmérés, a felvételi tekintetében is kedvező a jogszabály a magyar iskolák végzősei számára, mivel előírja, hogy akik magyarul tanultak korábban, azok számára a tesztfeladatokat lefordítják anyanyelvükre, illetve magyarul tehetik le a felvételi vizsgákat is az anyanyelvükön oktató felsőoktatási intézményekben, amennyiben előírásznak ilyen vizsgákat. Az új törvény minuszai: „A problémát a felsőoktatás nyelve jelenti, mivel a törvény kizárólagosan az ukránt jelöli meg, ami egyértelmű visszalépést jelent a hatályos nyelvtörvény előírásaihoz képest, illetve jogi konfliktust eredményez” – húzta alá a honatyá. A beregszászi főiskolát nem érinti a korlátozás. Az ungvári egyetem magyar kara esetében viszont nem ilyen egyértelmű a helyzet. „Ez utóbbi kapcsán el szeretném mondani, hogy Lilija Hrinevicstől, az oktatási és tudományos kérdésekkel foglalkozó parlamenti bizottság elnökétől olyan magyarázatot kaptunk, hogy amennyiben az Ungvári Nemzeti Egyetemen a diákok kezdeményezésére döntést hoznak arról, akkor magyarul is oktathatnak egyes tantárgyakat. Képviselőtársaimmal azonban azt szeretnénk volna elérni, hogy a törvény világosan rögzítse, hogy a kisebbségekhez tartozó diákok anyanyelvükön tanulhatnak az állami felsőoktatási intézményekben is – ezért fordultunk az államfőhöz...” – jegyezte meg a képviselő. (Kiszo)

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.